

METROLOGIAN NEUVOTTELUKUNTA
DELEGATIONEN FÖR METROLOGI
ADVISORY COMMISSION FOR METROLOGY

PÖYTÄKIRJA
 MNK 3/23

METROLOGIAN NEUVOTTELUKUNNAN KOKOUS 3/2023

Aika: Tiistai 3.10.2023 klo 10.00 – 11.39

Paikka: Säteilyturvakeskus STUK, neuvotteluhuone Alfa
 Jokiniemenkuja 1, Vantaa sekä Teams

Läsnä

Jäsenet:	Sari Hemminki, vpj.	Tukes
	Erkki Ikonen	Aalto-yliopisto
	Hannu Koivula	MML Paikkatietokeskus
	Pentti Kuivanen	Puolustusvoimat
	Katriina Kyllönen	Ilmatieteen laitos
	Miia Miettinen	Energiateollisuus ry.
	Maija Ojanen-Saloranta	VTT
	Tomi Pietari	Vaisala Oyj
	Reetta Riihiaho	FINAS
	Pirjo Sainio	Tullilaboratorio
	Annikki Welling	Ruokavirasto

Varajäsenet:

Martti Heinonen	VTT MIKES
Heikki Koivula	Tukes
Tarja Sarjakoski	THL
Paula Toroi	STUK

Asiantuntija: Teemu Siiskonen STUK (klo 10.25 asti)

Sihteeri: Jaana Järvinen VTT MIKES

1

Kokouksen avaus

Metrologian neuvottelukunnan (MNK) puheenjohtajalle tulleen esteen vuoksi varapuheenjohtaja Sari Hemminki toimi kokouksen puheenjohtajana ja toivotti osallistujat tervetulleiksi sekä avasi kokouksen klo 10.05. Puheenjohtaja kiitti STUKia hyvästä ja mielenkiintoisesta uusien laboratoriotilojen tutustumiskierroksesta, joka toteutettiin juuri ennen kokousta.

2

Esityslistan hyväksyminen

Sovittiin, että pidetään STUKin esitykset ensimmäisenä heti kokouksen alussa ja niiden jälkeen käsitellään asiat esityslistan mukaisesti.

3

Metrologia STUKissa

Teemu Siiskonen kertoi yleisesti säteilystä, säteilyturvallisuudesta ja STUKin toiminnasta. Paula Toroi kertoi STUKin Dosimetrialaboratorion tehtävistä kuten mittanormaali-, kalibrointi-, säteilytys- ja tutkimustoiminnasta. Lisäksi Paula kertoi alan haasteista ja meneillään olevista kehitysprojeekteista. Teemun ja Paulan esitykset saivat paljon positiivista palautetta ja ne ovat pöytäkirjan liitteinä.

4

Kokouksen päätösvaltaisuus

Kokous todettiin työjärjestyksen mukaisesti kokoon kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Ympäristöministeriön ja CEMISin edustajat neuvottelukunnassa tulevat vaihtumaan tehtyjen jäsenmuutosesitysten mukaisesti, mutta virallisia jäsenmuutospäätöksiä ei ole vielä TEMissä tehty. Kuluttajaliiton edustaja tulee myös vaihtumaan.

5

Edellisen kokouksen pöytäkirja ja pöytäkirjasta johtuvat asiat

Hyväksyttiin edellisen kokouksen (14.6.2023) pöytäkirja. Edellisessä kokouksessa keskityttiin standardointiin ja aiheeseen tullaan palaamaan jatkossakin.

6

Jaostojen tilannekatsaukset

Koulutusjaoston puheenjohtaja Tomi Pietari kertoi, että jaosto piti edellisen kokouksensa elokuussa. Silloin jatkettiin metrologia-alan osaajatarveselvityksen valmistelua ja määriteltiin pidemmälle selvityksen tavoitteita ja kohderyhmää. Selvitykselle on vielä löydettävä tekijä, tarkoituksena on teettää selvitys opinnäytetyönä. Selvitystyön tulosten perusteella, kun osaajatarve on selvillä, tullaan tekemään jatkotoimenpiteitä. Lokakuun lopussa on seuraava jaoston kokous, jossa jatketaan tarveselvityksen eteenpäin viemistä.

Kemian jaoston puheenjohtaja Pirjo Sainio kertoi, että kemian ja mikrobiologian metrologian oppaat on eilen jaettu sähköpostitse neuvottelukunnalle tiedoksi ja kommentoitavaksi. Oppaat on käyty läpi, mutta vielä on tehtävää mm. kuvien ja julkaisujen saatavuuden osalta. Sovittiin, että kommentit annetaan viimeistään 24.10.2023 MNK:n Tiimerissä oleviin kommentoitaviin tiedostoihin muokkausmerkintöjä käyttäen. Lokakuun lopussa on jaoston seuraava kokous, jolloin mahdolliset kommentit käydään läpi.

7

Lakisääteisen metrologian ajankohtaiset asiat

Sari Hemminki kertoi, että vaikka mittauslaitedirektiivin MIDin ja vaakadirektiivin NAWIDin evaluointiprojekti on meneillään, on EU-komissio pyytänyt WELMECiltä MIDIin liittyviä ehdotuksia nopeasti toteutettavista teknistä muutoksista. Muutosehdotukset on pyydetty lokakuun loppuun mennessä. Teknisiä muutoksia on mahdollista tehdä ns. nopeutetulla menettelyllä (fast track targeted procedure). Viime viikolla oli WELMECin webinaari, jossa muutosehdotuksia esiteltiin. Kommentteja niihin on pyydetty nopealla aikataululla. Jos konsensusta muutostarpeista ja niiden laajuudesta ei synny, nopeutettua menettelyä ei voida käyttää ja joudutaan odottamaan MIDin mahdollista kokonaisuudistusta (full revision), joka vie paljon enemmän aikaa. Yksityiskohtaisemmat tiedot löytyvät Sarin esityksestä, joka on pöytäkirjan liitteenä.

8

Ajankohtaista organisaatioista

Martti Heinonen kertoi seuraavia ajankohtaisia asioita VTT MIKESiin liittyen:

- Hallituksen ensi vuoden budjettiesityksessä on paljon rahoitusta tutkimus- ja innovaatiopuolelle. YLE:n toimittaja kiinnostui budjettirivistä, jossa on varattu 100 000 € uuden kellon hankintaan Suomen ajan varmistamiseksi. Toimittaja kävi VTT MIKESissä tekemässä jutun uuden vetymaserin hankinnasta sekä optisen atomikellon kehityksestä. Juttu on ilmestymässä lähiaikana. Uudella vetymaserilla on tarkoitus korvata elinkaaren päähän tuleva venäläinen kello. Uuden kellon kokonaishinta tulee olemaan 400 000 €:n luokkaa, ja hankinnan toteutus jakautuu kahdelle vuodelle. VTT MIKES on myös kärjessä optisten atomikellojen kehityksessä. Tulevaisuudessa VTT MIKES tulee osallistumaan uudella optisella atomikellolla myös sekunnin uudelleen määrittämiseen, joka tapahtunee 2030-luvulla.
- Euroopan metrologian tutkimushankehaku (European Partnership on Metrology, EPM) sulkeutui eilen. Suomi on mukana n. 27 hakemuksessa, joista 18:ssa on mukana VTT MIKES. Joulun alla saadaan tieto hakemusten menestymisestä.
- VTT:llä panostetaan fotoniikkaan perustuvien mittausteknologioiden kehittämiseen. Tätä varten on perustettu strateginen fokusalue Photonics Sensing, jonka vetovastuu on Martilla. Siinä on mukana VTT MIKESin lisäksi kaksi muuta VTT:n tutkimusalueita.
- Tutkijanvaihto on vilkastunut: PTB:ltä (Saksa) oli vierailija kaksi viikkoa optisiin atomikelloihin liittyen, tutkija INRIMistä (Italia) aloitti puolen vuoden vierailun kosteusmittauksiin liittyen ja EMPAan (Sveitsi) lähtee 2,5 kuukaudeksi VTT MIKESin tutkija ympäristömittauspuolelle.

Pentti Kuivanen kertoi, että Puolustusvoimien hävittäjähankinnan ensimmäiset F35-koneet tulevat vuonna 2025 Lapin lennostoon. Testilaitteita on tulossa kalibrointiin.

Miia Miettinen Energiateollisuudesta kertoi, että sähköön mittauksessa on siirrytty varttimittauksiin. Tunneittain mitatut kohteet siirretään vähitellen varttimittauksen piiriin ja vanhat mittauslaitteet vaihdetaan uusiin. Mittauksista ja mittauslaitteista vastaa alueella toimiva sähköverkko-yhtiö.

Mikko Holm välitti ajankohtaisena asian, että pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelmassa on linjattu, että hallitus valmistelee kansallisen standardointistrategian. Strategian valmistelu kuuluu TEMin vastuulle. Strategian tarkoituksena on erityisesti määritellä kansalliset standardoinnin painopistealueet ja vahvistaa standardoinnin roolia suomalaisten yritysten kilpailukykyyn tukemisessa. Standardointistrategia liittyy myös hallitusohjelmassa linjattuun teollisuuspoliittiseen strategiaan, jonka valmistelut etenevät jo hallituskauden alussa. Alustavana ajatuksena on, että standardointistrategia seuraisi laadittavan teollisuuspoliittisen strategian linjauksia. Varsinainen standardointistrategiatyö alkaa myöhemmin hallituskaudella.

9

Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

10

Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään pe 1.12.2023 klo 10-12. Hannu Koivula lupasi selvittää, onko Paikkatietokeskuksessa mahdollista kokoontua. Jos neuvotteluhuone on tuolloin vapaana, on neuvottelukunta tervetullut vierailulle Paikkatietokeskukseen Otaniemeen.

11

Kokouksen päättäminen

Kokouksen puheenjohtaja esitti kiitokset kaikille kokoukseen osallistuneille ja päätti kokouksen klo 11.39.